

РЕЦЕНЗИЯ

на хабилитационен труд във връзка с конкурс за академичната длъжност „Професор” по дисциплината: ”Пространство, цвят, дизайн” към катедра „Индустриален дизайн” при Факултета за приложни изкуства НХА, обявен в ДВ брой 49 от 04.06.2013 г.

от проф. Христо Кирилов Харалампиев – ръководител на катедра „Рисуване и моделиране” към Архитектурния факултет на УАСГ

На обявения конкурс се е явил единствен кандидат – доц. д-р арх. Милена Николова.

Представеният за рецензиране хабилитационен труд се състои от:

1. Монография „Цветът в жилищния интериор”.
2. Сборник доклади изнесени на научни конференции.
3. Албум с проекти и реализирани обекти.
4. Учебни програми.
5. Студентски работи изработени под ръководството на доц. д-р арх. М.Николова.
6. Статии в списания засягащи темата на хабилитационния труд.
7. Автобиографични данни, както и справка за творческата научна и преподавателска дейност на кандидатата.

Милена Николова е родена 1953 г.

1976 г. завършва УАСГ, специалност „Архитектура”. От 1976 г. до 1992 г. работи в „Главпроект” последователно, като проектант, научен сътрудник и ръководител ателие „Интериор и дизайн”. От 1992 г. – до 1993 г. е началник отдел в Агенция по приватизация. От 1993 г. до 1995 г. е проектант във фирма „Дизарх”. От 1995 г. е редовен преподавател в катедра „Индустриален дизайн”. 1998 г. защитава дисертационен труд и получава научната степен

„доктор”. От 2006 г. е „доцент” в НХА в катедра „Индустриален дизайн”. Участник в редица научни проекти, включително и международни. Автор на статии и публикации в научни конференции. Архитект с богата творческа биография. Член на САБ.

Основната част на хабилитационния труд е монографията „Цветът в жилищния интериор”. Тя съдържа 202 страници текст, 139 страници илюстративен материал и справка за използваната литература. Очевидно, текстът е призван да запълни в известна степен, празнината от цялостна студия посветена на цветовата среда в жилищния интериор. Заедно с това, той е насочен и към студентската аудитория, в зависимост от интереса и насоката на тяхното обучение. Четивния характер и достъпен стил, както и в голямата си част, точни определения и характеристики, го правят много интересен, не само за специалистите по разглеждания въпрос, но и за всички изкушени от магията на цвета и неговото приложение в бита.

Трудът се състои от четири основни части, различни като обем, но еднакво значими за дефиниране на общия проблем.

В първата част, наред със задължителната историческа справка, са показани основните характеристики, хармонията, както и психологическото и емоционално въздействие на цветовете. В голяма степен тук се изясняват основните /базисни/ понятия и се очертава територията, в която доц. Николова помества по-нататъшните си разсъждения свързани с цветовата среда на интериора. Макар и относително малка по обем, тази част на предложения труд е строго дефинитивна и в нея се намира важна част от приносния характер на монографията, по-специално систематизирането на основните хармонични цветови схеми и тяхното възможно приложение в жилищния интериор в зависимост от спецификата им, свързана с емоционално-естетическото въздействие.

В следващата, най-голяма по обем част на текста е направен анализ на характерната цветова среда в различните исторически епохи. Тук характерът на текста рязко се променя и от строга дефинитивност преминава в определена познавателност и демонстрация на широката обща и тясно професионална осведоменост на автора. Самата селекция на включените

периоди, разглеждането на общественно-икономическите и продиктувани от тях естетически господства, изброяването на отделни автори и техни произведения, правят текста много интересен и убеждават в правилността на избора от доц. Николова начин за структуриране на монографичния труд. Показаните примери, анализът на различни композиционно-цветови подходи и символичните им послания, свидетелстват не само за високото професионално ниво на автора, но и са гаранция за това, как те могат да бъдат използвани в педагогически план. Изобщо, смятам, че тази глава е до толкова завършена, че стои някак си, като текст в текста и може спокойно да бъде разглеждана и като самостоятелен труд. Това, разбира се не означава, че тя е в страни от общия проблем, а тъкмо напротив. По този начин сериозно научния подход е симбиозно свързан с увлекателно познавателното четиво. В този смисъл е и следващият принос на автора на монографията, насочен към педагогическата страна на проблема.

В третата част, са разгледани различни хармонични цветови схеми и тяхното възможно приложение в жилищния интериор. Направен е сериозен опит за анализ на съставните тонове в тях, как те се получават и кога се образуват хармонични съчетания, съответстващи на определена емоция и психологическо въздействие. Текстът е структуриран ясно и определено следва общата идея на автора. Последователността на разглежданите цветови композиции, а именно, от ахроматичните, през основните до вторичните тонове е в съответствие с класическото систематизиране и анализ в цветознанието. Личен избор на автора е включването на определените от нея „неутрални“ тонове към ахроматичните, което може би е свързано и със стого професионалния и опит в жилищния интериор. Онагледяващите примери и исторически препратки, отново потвърждат познавателната линия на труда.

При оценката на тази част от монографията, трябва да се отчете и територията на професионална изява на автора, в случая архитектурата, което обяснява и превеса на практическата функционалност пред чистата и в много случаи формална естетика на художника.

Заедно с безспорните качества и значение на тази част в контекста на целия труд, тук ще си позволя дребна забележка, в посока на терминологията и то на базата на мое лично мнение. Става дума за използването на прилагателните „топло” и „студено” аташирани към съответен цветови тон. Смятам, че тъй нареченото „топло” и „студено” са сравнителни категории, и като такива, те се дефинират само в съседство с други притежаващи различно от тяхното психологическо въздействие тонове. С други думи един цветови тон може да бъде определен като по-топъл или по-студен само при наличие на база за сравнение, а не априорно. Следователно един цветови тон може да бъде и „студен” и „топъл” в зависимост от средата в която е поставен. Разбира се, когато бъде включен в реална композиционна среда, той получава своето еднозначно психологическо въздействие. Тази дребна забележка в никакъв случай не променя общата положителна оценка за монографичния труд.

Трудът завършва с методическа основа за приложението на цвета в жилищния интериор. Особено ценна част от общия текст в която практически се описва пътят за анализ на фактическата даденост, основните фактори, влияещи при решението за цветово изграждане на интериора и възможностите чрез тази дейност да се избегнат известни недостатъци, както и да се подчертаят достойнствата му. Без съмнение, тази част от монографичния труд ще представлява особен интерес за студентите, показвайки един принципно-системен подход, при решаването на всяка отделна задача.

В приложените „доклади” с общо 11 публикации реализирани след заемане на длъжността „доцент”, става ясна научната активност на кандидата по конкурса и задълбочените му интереси в определената посока. Трябва да се отбележи, че някои от публикациите са послужили за основа на монографичния труд. Това, както и пряката връзка на някои от публикациите с методиката на преподаваните дисциплини, прави появата на вече разгледаната монография логична стъпка в развитието на доц. Николова като сериозен и необходим за катедрата преподавател.

Албумът с представени проекти и реализации на доц. д-р арх. Милена Николова показват убедително творческото ѝ

ниво, което е достойно за заемане на академичната длъжност по конкурса.

Разработените учебни програми и реализации на проекти на студенти под ръководството на доц. Николова са доказателство за очевидно високото ѝ педагогическо ниво и резултатите от него.

Накрая, бих искал да подчертая изключително прецизното и професионално оформление на хабилитационния труд, което показва от една страна уважението на кандидата към високото ниво на обявения конкурс, и от друга – практически защитава дисциплината „Пространство, цвят, дизайн”.

В заключение, смятам, че доц.д-р арх. Милена Николова, чрез представения хабилитационен труд покрива изискванията за заемане на академичната длъжност „професор” и заявявам, че ще гласувам „за” на заседанието на Научното жури.

проф. Хр.Харалампиев

10.12.2013 г.
София